

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
бізнесу та сфери обслуговування
28 серпня 2025 р., протокол № 07

Голова Вченої ради
Талина ТАРАСЮК

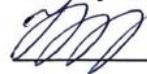


РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Фінанси»

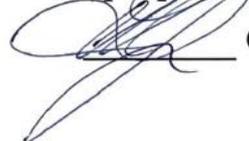
для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
фінансів та цифрової економіки
26 серпня 2025 р., протокол № 08

Завідувач кафедри

 Наталія ВИГОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної
програми

 Світлана ДЯЧЕК

Розробник:

к.е.н., доцент кафедри фінансів та цифрової економіки НОВАК Оксана

Житомир
2025 – 2026 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 2

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 26 серпня 2024 р., протокол № 08.

Робоча програма навчальної дисципліни «Фінанси» (зі змінами та доповненнями) для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету бізнесу та сфери обслуговування від 28 серпня 2025 р., протокол № 07.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 240		Семестр	
		3-й, 4-й	3-й, 4-й
Тижневих годин для денної форми здобуття вищої освіти: 3-й семестр: аудиторних – 4 самостійної роботи – 3,5 4-й семестр: аудиторних – 5 самостійної роботи – 2,5	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		64 год.	14 год.
		Практичні	
		80 год.	12 год.
		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
		Самостійна робота	
96 год.	214 год.		
		Вид контролю: 3-й семестр – залік; 4-й семестр – екзамен	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми здобуття вищої освіти – 60 % аудиторних занять, 40 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми здобуття вищої освіти – 11 % аудиторних занять, 89 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Фінанси» є формування базових знань з теорії фінансів, засвоєння закономірностей їх функціонування на макро- і макрорівнях як теоретичної основи фінансової політики і розвитку фінансової системи.

Завданнями навчальної дисципліни «Фінанси» є вивчення сутності, функцій та ролі фінансів у ринковій економіці; закономірностей їх еволюційного розвитку; теоретичних основ державних, корпоративних і міжнародних фінансів; засад функціонування фінансової системи держави.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

сутність, ознаки й функції фінансів,
теоретичні аспекти фінансів як економічної категорії,
зміст і тенденції розвитку фінансових відносин та їх особливості в сфері публічних фінансів та фінансів суб'єктів господарювання,
сфери та ланки фінансової системи, їх загальну характеристику,
основи фінансової політики та фінансовий механізм її реалізації,
фінансовий ринок як забезпечувальну сферу фінансової системи,
міжнародні фінанси, принципи їх організації та форми міжнародних розрахунків;
особливості державного фінансового контролю та фінансового моніторингу;

вміти:

обґрунтовувати практику функціонування фінансового механізму при формуванні та використанні централізованих та децентралізованих фондів фінансових ресурсів,
систематизувати та узагальнювати законодавчі та нормативні акти, досвід розбудови фінансів,
об'єктивно та професійно оцінювати напрями розвитку фінансових відносин, економічні процеси розподілу та перерозподілу вартості валового внутрішнього продукту,
визначати сукупність заходів, що забезпечують використання фінансів та фінансової політики на шляху розвитку економічної системи,
застосовувати інструменти фінансів в практичній діяльності тощо.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування таких **компетентностей**, визначених освітньою програмою зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 5

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

СК02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК05. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку.

СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів** навчання за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 6

дослідження фінансових процесів.

ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1

Змістовий модуль 1. Теорія фінансів та державні фінанси

Тема 1. Поняття фінансів (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність фінансів та їх ознаки.

2. Функції фінансів, їх характеристика.

3. Зміст фінансових відносин: суб'єкти та об'єкти, моделі фінансових відносин в суспільстві.

4. Фінансові ресурси як носій фінансових відносин.

5. Роль фінансів у суспільстві.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 7

Тема 2. Фінансова система (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Поняття фінансової системи, її типи, ознаки та принципи її побудови.
2. Внутрішня (структурна) будова фінансової системи.
3. Фінансова система України за організаційною структурою.
4. Особливості та напрямки розвитку фінансової системи України.

Тема 3. Фінансова політика (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність фінансової політики, її мета і задачі.
2. Елементи фінансової політики.
3. Види і типи фінансової політики, їх характеристика.
4. Сучасна фінансова політика України.

Тема 4. Податки. Податкова система (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Поняття та функції податків, їх елементи.
2. Класифікація податків.
3. Класичні та сучасні принципи оподаткування.
4. Податкова політика і податкова система.

Тема 5. Бюджетна система. Бюджетний устрій України (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Поняття бюджетної системи держави та бюджетного устрою.
2. Бюджетний устрій унітарної та федеративної держави.
3. Складові бюджетної системи України.

Тема 6. Державний бюджет, його призначення та роль в суспільстві (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність бюджету та державного бюджету, його моделі.
2. Принципи побудови та функції державного бюджету.
3. Бюджетна класифікація, її призначення.
4. Поняття доходів державного бюджету, їх класифікація.
5. Поняття видатків державного бюджету, їх класифікація.
6. Показники, що характеризують стан бюджету (бюджетна рівновага, бюджетний профіцит, бюджетний дефіцит).

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0K20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 8

Тема 7. Бюджетний процес в Україні (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Загальна характеристика бюджетного процесу.
2. Середньострокове бюджетне планування.
3. Стадії бюджетного процесу в Україні, його учасники.

Тема 8. Місцеві фінанси (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність місцевих фінансів, їх структура та функції.
2. Доходи та видатки місцевих бюджетів.
3. Роль місцевих фінансів у здійсненні політики зміцнення економічної самостійності адміністративно-територіальних формувань в умовах ринкових відносин.

Тема 9. Державний кредит та державний борг (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність державного кредиту як економічної категорії, його форми та види (зовнішній та внутрішній).
2. Державні позики, їх характеристика.
3. Державні гарантії, їх призначення.
4. Державний борг, його види та управління ним.

МОДУЛЬ 2

Змістовий модуль 1. Сфери та ланки фінансової системи

Тема 10. Соціальний захист (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Поняття соціального захисту, його система в Україні.
2. Поняття державних цільових фондів, їх призначення, шляхи утворення, класифікація.
3. Характеристика фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування.

Тема 11. Фінансовий контроль (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Поняття фінансового контролю, його виникнення.
2. Форми та види фінансового контролю.
3. Державний фінансовий контроль, його зміст.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 9

4. Недержавний фінансовий контроль, його характеристика.
5. Особливості та тенденції розвитку фінансового контролю в Україні.

Тема 12. Фінансовий моніторинг (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Поняття фінансового моніторингу.
2. Операції, що підлягають фінансовому моніторингу.
3. Суб'єкти фінансового моніторингу.
4. Особливості розвитку фінансового моніторингу в Україні.

Тема 13. Фінанси домогосподарств (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність фінансів домогосподарств.
2. Доходи та витрати домогосподарства.
3. Інвестиційна діяльність домогосподарств.

Тема 14. Фінанси підприємств, основи їх організації (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність фінансів підприємств.
2. Фінансові ресурси підприємства.
3. Дохід підприємства, порядок його розподілу.
4. Активи підприємства.

Тема 15. Фінансовий ринок (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність фінансового ринку, його структура.
2. Ринок цінних паперів (фондовий ринок).
3. Кредитний ринок.
4. Фінансові посередники на фінансовому ринку.
5. Державне регулювання фінансового ринку України.

Тема 16. Страхування Страховий ринок (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Сутність страхування, його принципи та функції.
2. Класифікація у страхуванні.
3. Страховий ринок України, його структурна побудова.
4. Регулювання страхової діяльності в Україні.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 10

Тема 17. Міжнародні фінанси (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Поняття, призначення та функції міжнародних фінансів.
2. Характеристика світового фінансового ринку.
3. Міжнародні валютні системи.
4. Міжнародні фінансові організації та їх функції.

Тема 18. Генезис та еволюція фінансів (ЗК01, ЗК02, ЗК06, ЗК08, ЗК14, СК02, СК03, СК05, СК08, ПР01, ПР02, ПР03, ПР04, ПР05, ПР10, ПР11, ПР13, ПР14, ПР16, ПР23)

1. Історичний характер фінансів.
2. Причини виникнення та умови існування фінансів.
3. Етапи розвитку фінансів (стародавній, середньовічний, капіталістичний, новітній), їх характеристика.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 11

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна Робота	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна Робота
МОДУЛЬ 1								
Змістовий модуль 1. Теорія фінансів та державні фінанси								
Тема 1. Поняття фінансів	13	3	3	7	14	2	-	12
Тема 2. Фінансова система	14	4	4	6	14	2	-	12
Тема 3. Фінансова політика	14	4	4	6	14	2	-	12
Тема 4. Податки. Податкова система	14	4	4	6	14	-	2	12
Тема 5. Бюджетна система. Бюджетний устрій України	12	3	3	6	12	-	-	12
Тема 6. Державний бюджет, його призначення та роль в суспільстві	14	4	4	6	12	-	-	12
Тема 7. Бюджетний процес в Україні	12	3	3	6	14	-	2	12
Тема 8. Місцеві фінанси	13	4	3	6	12	-	-	12
Тема 9. Державний кредит та державний борг	13	3	3	7	14	-	2	12
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом змістовий модуль 1</i>	120	32	32	56	120	6	6	108
МОДУЛЬ 2								
Змістовий модуль 1. Сфери та ланки фінансової системи								
Тема 10. Соціальний захист	14	3	6	5	14	2	-	12
Тема 11. Фінансовий контроль	13	4	5	4	14	-	2	12
Тема 12. Фінансовий моніторинг	14	4	5	5	14	2	-	12
Тема 13. Фінанси домогосподарств	13	4	5	4	13	-	1	12
Тема 14. Фінанси підприємств, основи їх організації	12	3	5	4	13	1	-	12
Тема 15. Фінансовий ринок	15	4	6	5	14	2	-	12
Тема 16. Страхування. Страховий ринок	12	3	5	4	13	1	-	12
Тема 17. Міжнародні фінанси	13	4	5	4	13	-	2	11
Тема 18. Генезис та еволюція фінансів	13	3	5	5	12	-	1	11
Модульний контроль 1	1	-	1	-	-	-	-	-
<i>Разом змістовий модуль 2</i>	120	32	48	40	120	8	6	106
ВСЬОГО	240	64	80	96	240	14	12	214

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 12

5. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теорія фінансів та державні фінанси			
1	Тема 1. Поняття фінансів	3	-
2	Тема 2. Фінансова система	4	-
3	Тема 3. Фінансова політика	4	-
4	Тема 4. Податки. Податкова система	4	2
5	Тема 5. Бюджетна система. Бюджетний устрій України	3	-
6	Тема 6. Державний бюджет, його призначення та роль в суспільстві	4	-
7	Тема 7. Бюджетний процес в Україні	3	2
8	Тема 8. Місцеві фінанси	3	-
9	Тема 9. Державний кредит та державний борг	3	2
	Модульний контроль 1	1	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ 1		32	6
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 1. Сфери та ланки фінансової системи			
10	Тема 10. Соціальний захист	6	-
11	Тема 11. Фінансовий контроль	5	2
12	Тема 12. Фінансовий моніторинг	5	-
13	Тема 13. Фінанси домогосподарств	5	1
14	Тема 14. Фінанси підприємств, основи їх організації	5	-
15	Тема 15. Фінансовий ринок	6	-
16	Тема 16. Страхування. Страховий ринок	5	-
17	Тема 17. Міжнародні фінанси	5	2
18	Тема 18. Генезис та еволюція фінансів	5	1
	Модульний контроль 1	1	-
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ 2		48	6
РАЗОМ		80	12

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
МОДУЛЬ 1			
Змістовий модуль 1. Теорія фінансів та державні фінанси			
1	Тема 1. Поняття фінансів 1. Роль фінансів у суспільстві 2. Концепції фінансів та основні їх відмінності.	7	12
2	Тема 2. Фінансова система 1. Завдання та функції Міністерства фінансів України 2. Завдання та функції Державної податкової служби України	6	12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 13

	3. Завдання та функції Державної митної служби України 4. Завдання та функції Національного банку України.		
3	Тема 3. Фінансова політика 1. Поняття фінансової стратегії та фінансової тактики	6	12
4	Тема 4. Податки. Податкова система 1. Спрощена система оподаткування та її особливості в Україні 2. Прямі та непрямі податки: вплив на формування доходної частини бюджету.	6	12
5	Тема 5. Бюджетна система. Бюджетний устрій України 1. Бюджетний устрій унітарної та федеративної держави	6	12
6	Тема 6. Державний бюджет, його призначення та роль в суспільстві 1. Бюджетна класифікація, її призначення 1. Показники, що характеризують стан бюджету (бюджетна рівновага, бюджетний профіцит, бюджетний дефіцит)	6	12
7	Тема 7. Бюджетний процес в Україні 1. Поняття бюджетного планування, його методи	6	12
8	Тема 8. Місцеві фінанси 1. Роль місцевих бюджетів у розвитку регіонів	6	12
9	Тема 9. Державний кредит та державний борг 1. Державні гарантії, їх призначення 2. Аналіз сучасного стану державного боргу України	7	12
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ 1		56	108
МОДУЛЬ 2			
Змістовий модуль 1. Сфери та ланки фінансової системи			
10	Тема 10. Соціальний захист 1. Розвиток Пенсійного фонду України 2. Система недержавного пенсійного страхування 3. Розвиток недержавних пенсійних фондів в Україні	5	12
11	Тема 11. Фінансовий контроль 1. Завдання та функції Рахункової палати України 2. Завдання та функції Державної аудиторської служби України	4	12
12	Тема 12. Фінансовий моніторинг 1. Розвиток системи фінансового моніторингу в Україні 2. Державна служба фінансового моніторингу України	5	12
13	Тема 13. Фінанси домогосподарств 1. Напрями інвестування домогосподарств 2. Структура витрат домогосподарств	4	12
14	Тема 14. Фінанси підприємств, основи їх організації 1. Дохід підприємства, порядок його розподілу	4	12
15	Тема 15. Фінансовий ринок 1. Державне регулювання фінансового ринку України 2. Види фінансових інструментів та їх характеристика	5	12
16	Тема 16. Страхування. Страховий ринок 1. Страховий ринок України, його основні суб'єкти 2. Класифікація у страхуванні	4	12
17	Тема 17. Міжнародні фінанси 1. Діяльність Міжнародного валютного фонду в Україні. 2. Діяльність Світового банку в Україні.	4	11

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0K20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 14

18	Тема 18. Генезис та еволюція фінансів 1. Етапи розвитку фінансів, їх характеристика	5	11
РАЗОМ ЗА МОДУЛЕМ 2		40	106
РАЗОМ		96	214

7. Індивідуальні самостійні завдання

Обсяг: 5-10 сторінок.

Завдання 1. Підготувати доповідь на тему: «Передумови виникнення фінансів, їх роль у різні історичні періоди».

Завдання 2: Підготувати доповідь на тему: «Розвиток фінансової системи України на сучасному етапі».

Завдання 3. Підготувати доповідь на тему: «Роль окремих видів податків у наповненні державного бюджету України».

Завдання 4. Підготувати доповідь на тему: «Становлення та розвиток банківської системи України».

Завдання 5. Підготувати доповідь на тему: «Сутність та переваги середньострокового бюджетного планування».

Завдання 6. Підготувати доповідь на тему: «Державні гарантії та їх роль у формуванні державного боргу».

Завдання 7. Підготувати доповідь на тему: «Особливості інвестиційної діяльності домогосподарств».

Завдання 8. Підготувати доповідь на тему: «Види цінних паперів та їх характеристика».

Завдання 9. Підготувати доповідь на тему: «Розвиток цифрових валют центральних банків».

Завдання 10. Підготувати доповідь на тему: «ВВП-варанти та їх вплив на економічне зростання».

Завдання 11. Підготувати доповідь на тему: «Розвиток недержавного пенсійного забезпечення».

Завдання 12. Підготувати доповідь на тему: «Фактори, які впливають на структуру капіталу підприємств».

Завдання 13. Підготувати доповідь на тему: «Склад та структура споживчого кошика в Україні»

Завдання 14. Підготувати доповідь на тему: «Особливості організації фінансового моніторингу у комерційних банках»

Завдання 15. Підготувати доповідь на тему: «Перспективи розвитку медичного страхування в Україні»

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 15

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Практичні методи (виконання різних видів вправ, практичних завдань, кейсів) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (проведення ділових ігор, мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, проведення розрахунків, підготовка доповідей)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 16

9. Методи контролю

Перевірка досягнення програмних результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
<p>ПР01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.</p> <p>ПР02. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.</p> <p>ПР03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.</p> <p>ПР04. Знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.</p> <p>ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).</p> <p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.</p> <p>ПР14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Перевірка виконання домашніх завдань, практичних завдань, вправ – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Перевірка виконання завдань модульного контролю – Залік – Екзамен

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 17

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає:

- поточний, модульний та підсумковий контроль – для здобувачів денної форми здобуття вищої освіти;
- поточний та підсумковий контроль – для здобувачів заочної форми здобуття вищої освіти.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Модульний контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти за модуль (змістові модулі) навчальної дисципліни. Модульний контроль проводиться під час навчального заняття після завершення вивчення матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Модульний контроль здійснюється у формі тестування.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль у формі заліку проводиться у першому семестрі, у формі екзамену – у другому семестрі вивчення навчальної дисципліни. Процедура складання заліку та екзамену визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр
Семестр 3	
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100
Семестр 4	
Для здобувача денної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань модульного або підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 18

Для здобувача заочної форми здобуття вищої освіти	
Виконання завдань поточного контролю	60
Виконання завдань підсумкового контролю	40
Підсумкова семестрова оцінка	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Семестр 3		
Виконання завдань під час навчальних занять	56	56
Виконання та захист індивідуальних завдань	4	4
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): – участь у конференціях, семінарах або інших наукових заходах; – презентація інноваційних ідей на тему, що вивчається; – участь у наукових студентських конференціях (написання тези доповідей та презентація доповіді на конференції); – публікація наукових статей; – участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 20	до 20
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60
Семестр 4		
Виконання завдань під час навчальних занять	56	56
Виконання та захист індивідуальних завдань	4	4
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали): – участь у конференціях, семінарах або інших наукових заходах; – презентація інноваційних ідей на тему, що вивчається; – участь у наукових студентських конференціях (написання тези доповідей та презентація доповіді на конференції); – публікація наукових статей; – участь у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, грантах, науково-дослідних проектах	до 20	до 20
Разом за виконання завдань поточного контролю	60	60

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 19

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Семестр 3		
Відповіді (виступи) на заняттях	1	1
Участь у дискусії	1	1
Виконання тестових завдань	54	54
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	56	56
Семестр 4		
Відповіді (виступи) на заняттях	1	1
Участь у дискусії	1	1
Виконання тестових завдань	54	54
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	56	56

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять протягом семестру може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

BK_i – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{\text{НЗ}}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Розподіл балів за виконання завдань модульного контролю

Види робіт здобувача денної форми здобуття вищої освіти	Кількість балів за семестр
Семестр 3	
Виконання завдань модульного контролю 1	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40
Семестр 4	
Виконання завдань модульного контролю 1	40
Разом за виконання завдань модульного контролю	40

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 20

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, склав модульний контроль і набрав у сумі 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач денної форми здобуття вищої освіти протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і набрав 60 балів або більше та бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю. Набрані бали за виконання завдань підсумкового контролю, а також бали за поточний контроль сумуються і формується семестрова оцінка з навчальної дисципліни. Бали, які здобувач вищої освіти набрав за виконання завдань модульного контролю, при цьому не враховуються під час розрахунку семестрової оцінки з навчальної дисципліни.

У здобувача заочної форми здобуття вищої освіти семестрова оцінка за вивчення навчальної дисципліни формується як сума кількості балів за поточний контроль і кількості балів за підсумковий контроль.

На залік з навчальної дисципліни, яка вивчається впродовж двох семестрів, виносяться ключові питання з першого семестру вивчення навчальної дисципліни. На екзамен з навчальної дисципліни, яка вивчається впродовж двох семестрів, виносяться ключові питання з усієї навчальної дисципліни.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури семестрового підсумкового контролю, якщо протягом семестру виконав необхідні для досягнення результатів навчання з дисципліни завдання, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни та/або відповідними методичними рекомендаціями, і за поточний контроль у сумі набрав 36 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти протягом семестру за результатами поточного контролю набрав 25-35 балів, він отримує право за власною заявою опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти протягом семестру за результатами поточного контролю набрав від 0 до 24 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою вивчення навчального матеріалу дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, визначена у Положенні про надання

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 21

додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала		100-бальна шкала
	Екзамен	Залік	
A	Відмінно	Зараховано	90-100
B	Добре	Зараховано	82-89
C			74-81
D	Задовільно	Зараховано	64-73
E			60-63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35-59
F			0-34

11. Глосарій

№ З/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Актив	Asset
2	Амортизація	Amortization
3	Баланс	Balance sheet
4	Банк	Bank
5	Банківська діяльність	Banking activity
6	Банківський кредит	Bank credit
7	Банкнота	Banknote
8	Безготівкові розрахунки	Non-cash payments
9	Бюджет	Budget
10	Валютна операція	Currency transaction

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 22

№ З/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
11	Валютне регулювання	Currency regulation
12	Валютний нагляд	Currency supervision
13	Валютний ринок	Currency market
14	Валютні цінності	Currency values
15	Вексель	Bill
16	Вклад (депозит)	Deposit
17	Власний капітал	Own capital
18	Готівка	Cash
19	Дата валютування	Value date
20	Державний борг	Public debt
21	Дефляція	Deflation
22	Дохід	Revenue
23	Збиток	Loss
24	Електронні гроші	Electronic money
25	Інвестиції	Investments
26	Інфляція	Inflation
27	Капітал статутний	Statutory capital
28	Клієнт банку	Bank client
29	Кредит	Loan
30	Кошти	Funds
31	Ліквідність	Liquidity
32	Міжнародні фінанси	International finance
33	Національний банк	National bank
34	Платіжний баланс	Balance of payments
35	Облігація	Bond
36	Обмінний курс	Exchange rate
37	Платіжна операція	Payment transaction
38	Платіжна послуга	Payment service
39	Податок	Tax
40	Податкова ставка	Tax rate
41	Портфель	Portfolio
42	Прибуток	Profit
43	Платіжний ринок	Payment market
44	Платник	Payer
45	Ризик	Risk
46	Ринок цінних паперів	Securities market
47	Розкриті резерви	Open reserves
48	Розрахункові банківські операції	Settlement banking operations
49	Системно важливий банк	A systemically important bank
50	Учасники банку	Members of the bank
51	Фінанси	Finance
52	Фінансовий механізм	Financial mechanism

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 23

№ З/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
53	Фінансові відносини	Financial attitudes(relations)
54	Фінанси підприємств	Corporate finance
55	Хеджування	Hedging

12. Рекомендована література

Основна література

1. Бюджетний кодекс України № 2456-VI, від 04.07.2025 року (зі змінами)
2. Податковий кодекс України № 2755-VI, від 02.12.2010 року (зі змінами)
3. Постанова Кабінету Міністрів України «Про схвалення Бюджетної декларації на 2026-2028 роки», № 774, від 27 червня 2025 р.
4. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», № 1105-XIV, від 08.05.2025 р. (зі змінами)
5. Закон України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні», № 2939-XII, від 14.06.2025 р. (зі змінами)
6. Закон України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», № 361-IX, від 09.01.2025 р. (зі змінами)
7. Закон України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки», 3480-IV, від 01.01.2025 р. (зі змінами)
8. Закон України «Про фінансові послуги та фінансові компанії» № 1953-IX від 14 грудня 2021 року (зі змінами)
9. Закон України «Про страхування» № 1909-IX від 18 листопада 2021 року (зі змінами)

Допоміжна література

1. Фінанси : підруч. / за ред. д.е.н., проф. А.І. Крисоватого. Тернопіль : Університетська думка, 2024. 632 с.
2. Стойко О.Я., Дема Д.І. Фінанси : підручник / за ред. О. Я. Стойка. 2-ге вид. перероб. і доп. Житомир : Поліський університет, 2024. 317 с.
3. Карлін М.І., Проць Н.В., Борисюк О. В., Публічні фінанси: навчальний посібник; за ред. д. е. н., проф. М. І. Карліна. Електронне видання. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2023. 358 с.
4. Бардаш С.В., Лаговська О.А., Новак О.С. Роль похідних фінансових інструментів у забезпеченні фінансової безпеки держави. Ефективна економіка. 2021. № 1. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8714> DOI: 10.32702/2307-2105-2021.1.21
5. Богдан Т.П. Середньострокове бюджетне планування в Україні: системна сутність, функції, структурні елементи. Фінанси України. 2017. № 6. С. 7-25.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 24

6. Возняк Г.В. Бюджетне вирівнювання: теоретико-методологічні аспекти. *Фінанси України*. 2017. № 4. С. 42-54.

7. Гасанов С.С. Підвищення рівня прозорості та функціональності державних фінансів в умовах структурних реформ. *Фінанси України*. 2017. № 8. С. 7-32.

8. Гасанов С.С. Структурна політика і державні фінанси в умовах інституціональної невизначеності. *Фінанси України*. 2017. № 3. С. 7-18.

9. Громадський проект / Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень. URL: <http://ibser.org.ua/gromadskyy-proekt>.

10. Іваницька О. М., Кошук Т. В. Управління фіскальними ризиками, пов'язаними з діяльністю державних підприємств в Україні. *Фінанси України*. 2017. № 2. С. 64–80.

11. Кириленко О. П. Формування інституційного забезпечення прозорості бюджетного процесу в Україні. *Фінанси України*. 2017. № 8. С. 80-94.г

12. Лаговська О.А., Новак О.С., Лоскоріх Г.Л. Ризики похідних фінансових інструментів у діяльності комерційних банків. *Економіка, управління та адміністрування*. 2023. Вип. 3(105). С. 171-178. URL: <http://ema.ztu.edu.ua/article/view/288307>.

13. Луніна І.О. Ризики довгострокової платоспроможності держави. *Фінанси України*. 2017. № 4. С. 7-21.

14. Лютий І.О. Фінансова інфраструктура: інноваційний підхід до дослідження фінансів. *Фінанси України*. 2017. № 4. С. 121-125.

15. Маркович Т.Г., Новак О.С., Петрук О.М. Розвиток комплексних методик оцінки кредитоспроможності підприємств-експортерів. Монографія. Житомир: ПП “Рута”, 2020. 232 с. (ISBN 978-617-581-427-7)

16. Мельниченко, О. В., Новак, О. С., & Фоміна, О. В. (2023). Проблеми та перспективи розвитку оподаткування операцій з криптовалютами. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*, 3(53), 28–33. [https://doi.org/10.26642/pbo-2022-3\(53\)-28-33](https://doi.org/10.26642/pbo-2022-3(53)-28-33)

17. Novak, O., Osadcha, T., & Petruk, O. (2019). CONCEPT AND CLASSIFICATION OF DERIVATIVE FINANCIAL INSTRUMENTS AS A METHODOLOGICAL PRECISION ON THEIR REGULATION IN THE FINANCIAL SERVICES MARKET. *Baltic Journal of Economic Studies*, 5(3), 135-144

18. Novak, O., Melnychenko, O., & Oliinyk, O. (2021). Improving the regulation of the derivatives market as an objective prerequisite for sustainable development of the global financial system. *E3S Web of Conferences*, 307, 1-12. <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202130702002>

19. Новак О.С., Скородинська Н.М. Розвиток управління державним боргом в Україні. Тези Всеукраїнської науково-практичної on-line конференції аспірантів, молодих учених та студентів, присвяченої Дню науки. Житомир : «Житомирська політехніка», 2020. 324 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 25

20. Laurinaitis M., Sttilis D., Rotomskis I., Novak O, Lysenok O. Distance personal identification in the on-line environment: problems of financial institutions in the EU. Independent journal of management & production, v. 12, n. 3, Special Edition ISE, S&P, p. 150-166, may 2021. DOI: 10.14807/ijmp.v12i3.1532

21. Новак О.С., Скородинська Н.М. Роль похідних фінансових інструментів в управлінні державним боргом. Сучасні виклики сталого розвитку бізнесу: тези виступів Міжнар. наук.конф. – Житомир: Житомирська політехніка, 2020. с. 262

22. Новак О.С., Чайковський Р.С. Контент-аналіз розвитку банківського нагляду: національні та міжнародні тенденції. ЕФЕКТИВНА ЕКОНОМІКА. 2024. № 8. Електронне видання. – Режим доступу: <https://nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/4479/4514> DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.8.67>

23. Oksana S. Novak, Serhii M. Zashchypas, Yevhenii V. Sliusar, Roman S. Chaikovskiy, Yaroslav I. Burtsev. Ensuring the Financial Stability of the Banking System of Ukraine in the Conditions of Internal and External Shocks. Journal of International Commerce, Economics and Policy. 2025. <https://doi.org/10.1142/S1793993325500073>

24. Опарін В.М., Федосов В.М., Юхименко П.І. Публічні фінанси: генеза, теоретичні колізії та практична концептуалізація. Фінанси України. 2017. № 2. С. 110-128.

25. Петрук О.М., Новак О.С. Стан та перспективи використання похідних фінансових інструментів на криптовалюти. Облік і фінанси, 2020. № 3. С. 60-65. <http://www.afj.org.ua/ua/article/769/> (ISSN 2518-1181 (Online). DOI 10.33146/2307-9878)

26. Новак О.С., Петрук О.М., Хвіст В.В. Оцінка стану капітальних інвестицій та інвестиційної безпеки України. Ефективна економіка. 2023. No 10. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/2317>

27. Петрук О., Новак О., Хвіст В. Посилення ролі амортизаційної політики у формуванні фінансового базису капітальних інвестицій та інвестиційної безпеки держави. Облік і фінанси. 2024. № 103. С. 54-65.

28. Петрук, О.М., & Новак, О.С. (2017). Сутність криптовалюти як методологічна передумова її облікового відображення. «Вісник ЖДТУ»: Економіка, управління та адміністрування, (4(82), 48–55.

29. Петрук О.М., Новак О.С. Роль аграрних розписок у розвитку кредитування сільськогосподарських підприємств. Ефективна економіка, 2020. № 8. <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8139> (DOI: 10.32702/2307-2105-2020.8.14)

30. Петрук О.М., Полчанов А.Ю., Новак О.С., Дячек С.М. Фінансова модель діяльності регіонального підрозділу страхової компанії. Modern Economics. 2021. № 29. С. 136-142.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 21001:2019			Ф-19.05-05.01 /072.00.02/Б /0К20-2-2025
	Випуск 2	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 26 / 26

31. Полчанов А.Ю., Виговська Н.Г., Дячек С.М., Новак О.С. Вплив економічного зростання на інвестиційну безпеку держави в умовах воєнного конфлікту: приклад України. *Modern Economics*. 2024. № 43. С. 89-95.

32. Сохацька, О., Чопик Ю. «План Маршалла: геополітичні передумови та економічний вплив на країни-учасниці». *Журнал європейської економіки*, вип. 22, вип. 2, Вересень 2023, с. 213-34, <https://jeej.wunu.edu.ua/index.php/ukjee/article/view/1658>.

33. Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017–2021 роки. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249797370>.

34. Сушко Н. І. Становлення Державної казначейської служби України як складової модернізації управління державними фінансами. *Фінанси України*. 2017. № 6. С. 56-73.

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Освітній портал Житомирської політехніки

2. Вітчизняні періодичні видання з фінансів та банківської справи

<https://finukr.com.ua/index.php/journal> – сайт журналу «ФІНАНСИ УКРАЇНИ»

<https://journal.bank.gov.ua/ua/about> – сайт журналу «Вісник Національного банку України»

3. Офіційні сайти:

- Державної податкової служби України (<https://tax.gov.ua/>)
- Верховної ради України (<https://www.rada.gov.ua/>)
- Кабінету Міністрів України (www.kmu.gov.ua)
- Національного банку України (www.bank.gov.ua)
- Міністерства фінансів України (<https://www.mof.gov.ua/uk/>)
- Державної митної служби України (<https://customs.gov.ua/#>)
- Державної аудиторської служби України (<https://dasu.gov.ua/>)
- Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського (www.nbu.gov.ua)